

## 200

ט הרשב"א בתשובה  
י ברכות י"ג ב שם  
י"ד ל שם וכרבא

## פאר הייט

[י] מַפְסִיקָה. יַעֲבֹה־ט יַעֲזֹב בְּשַׁעֲרֵי־אֶפְרַיִם שַׁעַר א וּבִפְתָּח־שַׁעֲרִים שָׁם מ"ש בָּהּ:

## משנה ברורה

ספיק' קצו ו דקבב בדפסוקי דמרה שרי לקרותו, משמע אבל בין הפרקים לא, תעס.  
לענין לקרותו לבתחלה, אבל ברישבו מנא לה? ואפשר דסבנת הפר' מגידים, דבין  
הנרשבים סבירא לה דאינו מפסיק אף בדעלמא שביש מפני הכבוד, על כרחך דלא שך  
בקה נגד כבוד המחבר ליליה, כיון שהווא עוסק במצותיה, אם כן הוא הידן בין הפרקים,  
אף בדעלמא שביש לכל אדם, הינו שהשקדיל לו שלום ופסני דשך שלום, מה שאין כן  
הוא, ומכל מקום נראה לו דבין הפר' מגידים לא יקננו נר לפי מה שפסק הרמ"א  
בסעיף ב' דאין לבקר על טעית אפלו בין הפרקים משום דאין הטעית שך לקריאת שמע,  
מה שאין כן לפי מה שפסק המחבר לעיל דבבין הפרקים מהר לבקר אפלו על טעית,  
בדואר א"ה הרשב"א מודה לענין ברבת התורה דמהר לבקר על כ"ל פנים בין הפרקים,  
ולא מורי הרשב"א לפי דברי המחבר כן באמצע הפרק, כן מוכח באמרי הגן"א שכתב  
דאין הרשב"א הוא ברעת התפלות העיל דמחלק בין פתילי לטעית, ובכור דיעו הוא מה  
שכתב הגן"א בסעיף ב', ברעת המחבר הוא דכל זה דוקא באמצע הפרק אבל לא בין  
הפרקים, עין שם. אף לענין דינא, כפי מה דנוהגים לבתחלה למעשה בקטנת הרמ"א  
לעיל, דבין הפר' מגידים בזה נכונים: \* ואלו הן בין הפרקים ובין: עין משנה ברורה  
בבשם הגאון אהרנסן, דבין הפרקים דקריית דין כמו בשמירתו, ולכאורה שם, שכתב  
דאין מוקם שם הפסק חושב בין הפרקים, ואילו הן: בין ברבת ראשונה לשניה, ובין  
שניה ל"שמע", ובין "שמע" ל"והנה", ובין "והנה" ל"ויאמר", ובין (\*) "ויאמר  
לאמת ואמונה", וגם בין "נאל ישאל" ל"השיבנו"; דאף דאמרינו ובברכות דף  
יד' ובין ותקנו רבנן "השיבנו" כנראה אריכותא דמא, אף על פ"כ כדמקוה שמי  
ברכות שמע מנה דכל זה חושבה בפני עצמה; גם בדפוסקרי: ברכות אין מעשבות שמי  
אחו, וכן נראה לפי פשוט הקמרו, ודפוסקרי דף ש' דאמר שם: "ויאמר שמי יאמר 'השיבנו',  
מן ואלו הן פסוקים, אף דצריך לענין לבקר לענין דפוסקרי "ויאמר" בלילה, אם באמצעה חושב  
לאמצע הפרק או לא, כיון ד"ויאמר" אינו נוהג אלא ביום, וברבם"ס פרק א' מהלכות  
הקריאת שמע משמע דפרשת "ויאמר" בלילה שוה לשמי פרשיות הראשונות, ואילו  
בפסוקה דפוסקרי במשנה: "מזכירין יציאת מצרים" הינו הפרש' ציצית דהתקינו לאמרה  
לעלה מפני שיש בה פסוק יציאת מצרים; ועין בפסוקה אלהיהו חן דף קמא דברכות  
במשנה מזכירין ובין וברכות דף י"ד ע"ב במגמא אף אחתולי מתחילין כן, והא בעי  
לאדכור רבנן, ובין וצריך עיון, ואחר ברבת "שומר עמו ישאל לעד" נראה דחושב תו  
בין הפרקים אף לדידן דאמרינו "ברוך ה' לעולם אמן ואמן"<sup>25</sup>, ונראה מסיק רלו  
בספיק' דרבתי יוסף שם, דמוחק בקאן דין הברכות לכלי עלא, עין שם. כתב  
דפוסקרי ר' שקיבא איגר: מה שפנים תפילין דרובנו הם וקורא קריאת שמע בלי ברכות,  
(\*) ואלוהם העיון נראה לו דידנו כמו בין "ויאמר" ל"אמת וצדיק", עין ברבות דף י"ד,  
נחא ד ברב אמר: רבא אני ה' אלהיכם צריך לומר אמת, ועין ברש"י שם:

שוב (מה) אם אין שם כהן אלא הוא, שלחך מבית הנקנסת קדם שיקראו להראשון, וכן הדין בלוי. ונראה פשוט, דאם הספרותורה מנח על השלחן ואין להם מי שיכול לירות כהן כי אם זה שהוא עומד בקריאת שמע וברכותיה, לכלי שקלא כולו להפסיק מפני כבוד התורה<sup>(21)</sup>, אף אם הכהן לא ילחץ לו מתחלה עד הפרק ימים; גם ימנע את עצמו מלהיותו הקורא הקוראים שיצילו להם, הספד, וכן יפסיק. השטע, **היה בין הפרקים**<sup>(22)</sup>, ובין הפרקים דעריב גסרן בין ששפירא<sup>(23)</sup> "מא"א בס"י רל"ו]. וכן בבאורי הלכה: **(כח) לא יפסיק**. השטע, משמע ששפירא צריך לומר יותר. ויש שסוברין (מח) דכיון ד"וויציב" הוא גסרן **(ל) אלהים אמת**. משמע שאין צורך לומר יותר. ויש שסוברין (מח) דכיון ד"וויציב" הוא גסרן

[illegible]

# הלכות קריאת שמע סימן סו

## ביאורים ומוספים

[משנ"ב ס"ק לא]

אינו צריך לחזור אלא לתבא שפסק מנהג<sup>(26)</sup>.

(26) ואם הפסיק בדיבור באמצע הענין, כתב לעיל (ס"ק ב) שיחזור לתחילת הענין.

[משנ"ב ס"ק לג]

דרחמי ניהו ומתפלל על הצתיד<sup>(27)</sup>.

(27) ואם טעה ואמר בברכות קריאת שמע 'גואל ישראל', כתב הט"ז (ס"ק ו) שיצא ידי חובה.

ואם טעה ואמר בתפילת שמונה עשרה 'גאל ישראל', כתב הגר"ח קניבסקי (אשי ישראל פל"ב הע' קא) שיתכן שלא יצא. וראה מה שכתבנו בבחי"ל לקמן סי' קט ס"ג ד"ה אם דילג.

[משנ"ב ס"ק לה]

גם לכתחלה ראוי להתחיל תפלת שמונה עשרה עם השליח צבור והקהל בשונה<sup>(28)</sup>.

(28) וכשלא התחיל עמהם בשווה, כתב בבחי"ל לקמן (סי' קט ס"א ד"ה הנכנס) שאין זה תפילה בציבור גמורה. וראה מה שכתבנו לקמן סי' צ ס"ק כח.

[משנ"ב שם]

שייכנן לסיים עם השליח צבור בשונה, ואז אינו מחיב לענות אמן<sup>(29)</sup>.

(29) מנהג נוסף הובא בחתן סופר (ח"ב שער התפילה סוף סי' י) שהש"ץ יסיים בלחש ברכת גאל ישראל שלא יצטרפו לענות אמן, ודעת הגר"ח קניבסקי (אשי ישראל בסוף הספר תשובה נב) שזה מנהג יפה. והוסיף (דעת נטע עמ' ש), שכמדומה שכן נהגו אצל החזו"א. וכן כתב בספר דרכי חיים ושלוש (מנהגי מונקאשט, אות קמד).

ודעת הגרש"ז אויערבך (הליכות שלמה תפלה פ"ז סי"ח), שיסיים הש"ץ בקול. והוסיף (דבר הלכה שם אות כח), שמוזה שלא הזכירו האחרונים עיצה זו שיסיים הש"ץ בלחש, משמע שאין נכון לעשות כן, וכן הורה הגר"ש וואנר (קובץ מבית לוי ח"ו עמ' כד הע' י) שאין זה כבוד הברכה לומר 'ברוך אתה ה' בקול רם ולסיים 'גאל ישראל' בלחש, ולא היה נח לרבנותיו וגדולי ישראל שיעשו כך. וכן כתב בספר אמת ליעקב (הגר"י קמנצקי ס"ז הע' 93).

[משנ"ב ס"ק לו]

צ"ל לקמן סימן קיא<sup>(30)</sup>.

(30) וראה מה שכתבנו שם.

[משנ"ב ס"ק לח]

אפ"ל בשהיה בעלמא ביניהם<sup>(31)</sup>.

(31) ושיעור זמן שהיה שם לקמן (סי' קיא ס"ק ב) שהוא יותר מכדי דיבור שזמנו כדי שאילת תלמיד לרב, וכן כתב לקמן (סי' רו ס"ק יב) לענין הפסק בשהיה בין ברכה לאכילה.

ואם צריך לנקבו כשעומד בין גאולה לתפילה, כתב בשו"ת שבט הלוי (ח"ט סי' כב) שלא יתפלל אלא יפנה לנקבו, שהרי בלא זה

תפילתו תועבה [אכן, ברכת 'אשר יצר' לא יברך עד לאחר התפילה, וכדלעיל ס"ק כג].

[משנ"ב ס"ק מ]

ותקף פשיבואו אחר-כך לידו באמצע היום או במנחה ויניחם<sup>(32)</sup> ויאמר איזה מזמור<sup>(33)</sup> וכו', כדי לשאל תפילין מחברו, כדי שיקרא קריאת שמע ויתפלל בתפילין<sup>(34)</sup>.

(32) ובספרו מחנה ישראל (פ"א ס"ג) כתב שאם לא הניח תפילין בתפילת שחרית, ראוי ונכון שיניחן בתפילת מנחה.

(33) וכן לגבי המתעכב מלקרוא קריאת שמע משום שאין לו תפילין, כתב לעיל (סי' נח ס"ק ה) שיקרא קריאת שמע בברכותיה בזמנה, ואחר כך כשהיו לו תפילין יקרא קריאת שמע או פרשה אחרת או מזמור תהלים. ולעיל (סי' לב ס"ק רלג) הביא מהא"ר שיחזור ויקרא קריאת שמע, וכן כתב השו"ע לעיל (סי' לד ס"ב) שהמניח תפילין של ר"ת יקרא קריאת שמע, וכתב המשנ"ב שם (ס"ק טו) שבקריאת פרשיות 'שמע' ויהיה אם שמוע' מתקן את החשש של שמו העיד עדות שקר בקריאה הראשונה, שלשית ר"ת מה שקרא בתפילין של רש"י אינו נחשב קריאה בתפילין.

(34) ובן ארץ ישראל הנמצא בחוץ לארץ ביום טוב שני, שחייב להניח תפילין בצנעה, כתבו החיי אדם (כלל קג ס"ד) והקפ"ח (סי' תצו ס"ק לה) שיחלוץ את התפילין קודם תפילת שמונה עשרה ויבוא לבית הכנסת להתפלל שמונה עשרה עם הציבור. מאידך, דעת הגרש"ז אויערבך (שש"כ פל"א הע' פט) שעדיף שיתפלל שמונה עשרה ביחידות עם תפילין מאשר שיתפלל בציבור בלא תפילין, ובפרט שהציבור הרי מתפללים תפילת יום טוב והוא אינו מתפלל אלא תפילת חול. וכן כתב בשו"ת בית יצחק (י"ד ח"ב סי' פח אות א).

ואם אין לו תלית ואם יחכה עד שיביאו לו יפסיד תפילה בציבור, כתבו המור וקציעה (סי' כה ד"ה וכן נלע"ד יותר) ובשו"ת אמרי יושר (ח"ב סי' רא ס"ק ב) שתפילה בציבור עדיפה ויתפלל בלא תלית, והוסיף, שהרי מסתמא לבוש הוא בטלית קטן. אכן, באופן שאינו לבוש בטלית קטן, הסתפק הגרש"ז אויערבך (הליכות שלמה תפלה פ"ג ס"ג) האם ימתין עד שתודמן לו תלית אף שיפסיד תפילה בציבור, או שיתפלל עם הציבור בלא תלית.

[שעה"צ ס"ק סד]

כי אסור לעשות שום מלאכה קדם שיקים המצוה הפקעת עליו<sup>(35)</sup>.

(35) בגדר המלאכה האסורה, כתב לקמן (סי' רלה ס"ק יח) שיש מחלוקת אם דוקא מלאכות שדרך להימשך או כל מלאכה.

וכן לאכול קודם שיניח תפילין, כתב במשנ"ב לקמן (סי' ע ס"ק ב) שאסור לאכול עד לאחר שיניחן. וראה מה שכתבנו שם.

[משנ"ב ס"ק מא]

ותפילין י'ש להם שניכות לקריאת שמע ותפלה טפי מציצית<sup>(36)</sup>.

(36) ובטעם הדבר כתב הב"י (ד"ה ומ"ש רק אם) שהרצוה לקבל עליו עול מלכות שמים שלימה יניח תפילין ויקרא קריאת שמע ויתפלל, מה שאין כן ציצית שאינה אלא חובת תלית, שאם אין לו תלית פטור מציצית ויכול לקרוא קריאת שמע בלי תלית.

